



---

## Exposicions virtuals amb Omeka

### Presentació

Sessió pràctica realitzada a la Biblioteca de Comunicació i Hemeroteca General de la UAB dins el marc de la *Quinzena de visites CSUC* el dia 11 de juliol de 2019 amb una duració de 4 hores.

La finalitat de la sessió era la de presentar de manera pràctica l'experiència de la Unitat de Projectes de la UAB en el disseny i implementació del programari Omeka per a la realització d'exposicions virtuals en el projecte que rep el nom de Mirades.

### Situació de partida

La xarxa de biblioteques de la UAB treballa amb la mateixa versió del programari Drupal que els Serveis Informàtics (SI) de la universitat ofereixen a tots els organismes de la UAB i que està molt limitada en la seva funcionalitat i possibilitats de personalització.

D'altra banda, les biblioteques realitzen exposicions de tipus virtual que ho poden ser ja des de l'origen o de resultes d'una exposició física a la que es vol donar més difusió mitjançant la publicació d'imatges.

En els dos casos, el resultat final és considera poc satisfactori com a conseqüència de les limitacions del programari.

### Els objectius

Inicialment els objectius del projecte són seleccionar i implementar un programari per a realitzar les exposicions virtuals amb més prestacions i possibilitats de personalització que l'actual i que, a més a més, el personal de les biblioteques pugui utilitzar de manera autònoma amb una corba d'aprenentatge curta i dedicant-hi un temps raonable per a cada exposició desenvolupada.

Posteriorment s'afegeix l'objectiu d'oferir a departaments, professorat i altres membres de la universitat que tinguin bases de dades pròpies gestionades amb gestors de bases de dades com Access o similars, la possibilitat d'importar-les al nou programari i aprofitar les seves possibilitats per a difondre-les.

En aquest cas les tasques d'importació, configuració i publicació seran assumides per la pròpia Unitat per mitjà del servei denominat Espai d'Assessorament per a Publicacions i Continguts Digitals.

## Selecció del programari

Es valoren les opcions de programari següents per a cada necessitat:

- Exposicions virtuals de les biblioteques: Omeka o Wordpress
- Bases de dades de PDI i departaments: Omeka o Invenio<sup>1</sup>

Es considera que Omeka dona millor resposta a ambdues necessitats donat que millora les prestacions de Wordpress pel que fa a exposicions i d'Invenio pel que fa a la publicació digital de bases de dades.

El pas següent és seleccionar la versió de programari: Omeka Classic vs Omeka S. Aquesta última versió, molt recent, inicialment semblava una versió amb més possibilitats però es descarta perquè encara es troba en fase de desenvolupament, disposa de pocs plugins disponibles i especialment, perquè en realitat es tracta d'un producte diferent que respon a altres necessitats.

### El programari: Omeka Classic

Omeka és un programari de codi lliure iniciat l'any 2008 que es pot considerar un producte a mig camí entre un gestor de repositoris tradicional i un gestor de continguts digitals. Orientat des d'un principi a la difusió pública de col·leccions digitals és utilitzat per nombroses institucions d'arreu del món.

El core del programa és molt reduït en quant a funcionalitat i en el cas de les exposicions és imprescindible instal·lar el mòdul Exhibit Builder.

#### Punts forts

- Requeriments de servidor i d'instal·lació estàndards
- Senzillesa d'aprenentatge i utilització per als generadors de continguts
- Rapidesa en la creació i publicació de noves exposicions
- Possibilitats de personalització de les exposicions amb un resultat final de bona aparença i qualitat

---

<sup>1</sup> Programari utilitzat per al Dipòsit Digital de Documents de la UAB



- Disponibilitat d'un nombre considerable de plugins oficials garantits pels desenvolupadors
- Els ítems s'estructuren amb l'estàndard Dublin Core (DC)

#### Punts febles

- Gestió interna de fitxers deficient
- Gestió d'usuaris, rols i permisos molt limitada
- Plantilles oficials de disseny no responsiu
- Materials i comunitat de suport a l'eina limitades

### **Decisions prèvies i configuració**

La gestió interna de fitxers i d'usuaris és molt limitada de manera que condiona la configuració del producte.

En el cas de fer una instal·lació única del programari tots els usuaris editors poden accedir a tots els continguts amb iguals privilegis. L'única alternativa és fer una instal·lació per a cada biblioteca. Es descarta per les exigències d'espai al servidor i de manteniment i s'opta per una instal·lació única com a mal menor.

Es pretén que les biblioteques puguin personalitzar fàcilment les seves exposicions i es plantegen dues possibilitats: oferir un gran nombre de plantilles o una de sola molt personalitzable.

Es decideix adoptar aquesta última opció malgrat que suposa molta feina de preparació de la plantilla perquè les plantilles oficials són poques, poc atractives i igualment necessiten ser editades. A banda, una sola plantilla facilita una imatge corporativa més sòlida.

### **Característiques fonamentals del projecte Mirades**

Els continguts s'organitzen en ítems que poden incloure varis elements i s'endrecen en col·leccions per facilitar la seva gestió per part de les biblioteques. Els ítems es basen en elements DC com títol, metadades, etc.

La plantilla que se selecciona és la Harvard que es modifica de manera que els editor de les exposicions poden optar entre menú lateral o superior, afegir un banner<sup>2</sup> de

---

<sup>2</sup> A tenir present que cal afegir també un segon banner de mida més reduïda per a la versió mòbil.



capçalera que pot ser una imatge, text o una combinació dels dos. A més el color de fons i el tipus de lletra de tots el elements i subelements (hover, visited, etc) són personalitzables.

Es configuren diversos layouts (blocs de continguts<sup>3</sup>) que es poden afegir i combinar a conveniència.

Les estadístiques de consulta es gestionen amb Google Analytics en el cas de les exposicions i amb un mòdul específic en el cas de les bases de dades. No s'utilitzen enquestes de valoració.

S'instal·len mòduls que permeten incloure pòsters i pàgines html per afegir continguts estàtics. També un per geolocalitzar els continguts.

Pel que fa a les bases de dades s'instal·la un mòdul que permet importar continguts amb fitxers csv.

La data prevista de publicació de la primera exposició és la segona setmana de juliol.

## Conclusions

Es tracta d'un projecte interessant basat amb un programari potent que permet realitzar exposicions d'aspecte professional però que alhora té mancances notables com la deficient gestió de fitxers i d'usuaris.

La instal·lació del programari no té gaire dificultat a nivell de servidor però sí exigeix manteniment del core i els nombrosos plugins que cal instal·lar.

Omeka permet que els editors de les biblioteques puguin preparar les seves exposicions de manera ràpida i autònoma però per fer-ho possible cal un treball important de personalització de la plantilla<sup>4</sup>.

La meua opinió és que cal valorar la seva experiència des del punt de partida en què es trobaven i la relació cost/benefici resultant.

En el seu cas l'opció que tenien per publicar les exposicions virtuals basada en una versió de Drupal molt limitada pel seu servei d'informàtica era insatisfactòria. A més hi havia l'interès d'oferir el servei de publicació en línia de bases de dades. En aquest sentit, sembla ajustat el temps que els hi ha calgut dedicar per la millora notable de resultats.

<sup>3</sup> Layouts de text, imatge i text, galeria de imatges, etc.

<sup>4</sup> Concretament cal editar fitxers css i php



En el cas del CRAI de la UB disposem d'una versió de Drupal plenament controlada pel propi CRAI que podem gestionar i desenvolupar a conveniència i que ens permet publicar les nostres exposicions de manera raonablement satisfactòria.

També cal tenir present les limitacions que presenta Omeka de cara a la gestió de fitxers i usuaris que suposarien un pas enrere respecte al nostre Drupal i que probablement suposaria resistències per part de les biblioteques.

Pel que fa al disseny responsiu Omeka no millora a nivell tecnològic el nostre web actual.

Per tot plegat, en la meva opinió, la publicació d'exposicions virtuals amb Omeka no esdevindria un projecte prioritari del CRAI tot i que la instal·lació a nivell de proves per poder experimentar amb el programari podria ser interessant. En aquest sentit l'experiència de la UAB ha estat molt profitosa.